

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egész évre	240 K
Félévre	120 K
Hegyedévre	60 K
10 óra	20 K

Egyes szám ára 80 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilityeva (Zapovya)-u. 1. Telefonszám 1.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELVÉN

Veliki Becekerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 14. szám.

Vasárnap, június 27.

A szenegálok Marseillesben

nem akartak hajóra szállani. Kijelentették, hogy ők az istennek sem harcolnak tovább, őket nem gyömöszölik többé össze szűk hajófedélközökbe, őket többé nem küldi hareba senki. Viaskodtak, ellenálltak a francia tiszteknek, majd pedig egynéhányat leütöttek amugy jó szenegáli módra. Miker pedig mégis sikerült néhány ezret hajóba rakni, a nyílt tengeren lázadtak fel és a hajót vissza járaták Marseilles kikötőjébe, ahol a francia lakosság is tapsolt a bátor négereknek, egyetértve velük a hareban való elfáradásban, emberi jogaik megvédésében.

A göndörhaju, villogó fogu, birka türelmű, naiv, gyermeki kedélyű szenegáli négerek föllázdak gazdáik, uruk és parancsolóik: a franciák ellen. Alig tudjuk elhinni, pedig mégis igaz.

Az európai, a fehér ember szellemi felsőbbségének és mehanizmusának erejével legyőzte, igájába hajtotta rézbőrű és fekete színű embertársát. Kivonta a vadonból, maga közé telepítette, megtanította egy és más európai, fehér szokásra. Megmutatta nekik, hogy nemcsak nyíllal lehet lőni, hanem tűzokádó vasfegyverrel is, hogy nemcsak kelevézzel és dárdával lehet embert ölni, de aknavetővel, kézigránáttal és léngszóróval is és megláttatta velük a különbséget, hogy jobb a kulturvárosok kényelmes hoteljeiben gondúzva iddogálni és ábrándos szemmel nézni a finom cagarettek kék füstje után, szép, fehérbőrű európai nőket bámulni tágra nyitott szemmel és ágyban feküdni, naponta tisztálkodni és naponta telerakni az emberi test fűtő kamráját, a gyomrot, mint fáradalmas utazások, gyaloglások után az ellenségre lövöldözni, akinek a golyója néha szintén visszatalál és rögös földön, vérbefagyva, elhagyatva kimulni az árnyékvilágból. És a feketebőrűek még is látták a különbségeket és felnyilva szemeik, nem akartak többé ágyutöltelék lenni. Sokat tanultak ők itt Európában a fehérbőrű emberek között... A bekövetkezett forradalmak levegője pedig őket is megérintette egy kissé.

De más nézőpontból is nagyon fontos és érdekes momentuma a nagy világkavardésnak a feketék lázadása. Az ember végre, legyen akár fehér, akár fekete, önmagára eszmél, közösséget érez másik szenvedő embertársával és nem hajlandó többet embervért ontani.

Emberi humánus szempontból óriási horderejű tény, hogy a vadak nem hajlandók ölni többé. A fehér a kultur ember ugyan- csak hátra maradt a vadember mögött. Jús.

A POLITIKÁBÓL.

Beograd. A legutóbbi hírek szerint az osztrák és jugoszláv delegátusok közti tárgyalások elé a rekompenciós szállítások ügyében újra akadályok gördültek. A kormány garanciákat követel arra nézve, hogy Ausztria a rekompenciós szerződésnek meg tud-e felelni. Ausztria számára a királyságból szállítandó élelmiszerek mind monopolizálva vannak és a Centrala Uprava útján szállíthatók csak ki, viszont Ausztria magáncégekkel szeretné a szállításokat lebonyolítani.

Beograd. A kormány elfogadta Patsity lemondását és úgy neki, mint a többi delegátusoknak köszönetét fejezte ki azzal, hogy új fontos diplomáciai megbízatások esetén őket kívánja az állam képviselőivel újra megbízni.

A NÉMET KORMÁNYVÁLSÁG MEGOLDÁSA.

Berlin. A német kormányválság majdnem teljesen elintéződött. A német néppárt átnyújtotta Fernbach képviselőházi elnöknek azokat a feltételeket, melyek a demokraták követeléseivel majdnem azonosak. A két pártnak programjában van és ez elengedhetetlen főtételük: a weimari alkotmány biztosítása és a köztársasági államforma betartása.

Berlin. Ebert birodalmi elnök Fernbachot kancellárrá nevezte ki. A Fernbach-kormány tagjaiból eddig ezeknek a neve szivárgott ki. Fernbach (centr.); külügy: Simons (párt. kiv.); pénzügy: dr. Wirth (centr.); áll. műkincsek: dr. Becker (ném. népp.); közlelemzés: dr. Hermes (centr.); munkaügy: Stegerwald (centr.); hadügy: dr. Geszler (demokr.). A kormány végleges névsora csak holnap lesz ismeretes.

AZ IR FORRONGÁS.

Berlin. Londonderryben erős összeütközés volt az unionisták és a sinfeynek közt, amely két óra hosszat tartott. A katonaság készenlétben állott, de nem vonultatták ki. Ezzel az összeütközéssel kapcsolatban Lloyd George úgy nyilatkozott, hogy ő addig el nem ismeri Irország függetlenségét, amíg előbb le nem veri.

Bern. Thomas, az angol vasuti műhelyek igazgatója ismertette egy angol hírlapíró előtt az ir helyzetet. Kijelentése szerint Anglia az ir katasztrófa előestéjén áll. Ha az angol kormány és az irök közt nem jó hamar megegyezés létre, úgy rövid időn belül Irországban fölfordul minden.

OLASZORSZÁG INOG A GYARMATAIN.

Trieszt. A Lavoratore jelenti Rómából: Tripoliszban a helyzet súlyos. Az egész garijáni kerületben zavargások törtek ki. Cobar lázadó fejedelem felgyújtatta az olasz kaszárnyákat és proklamálta a kerület függetlenségét. Lybia, amely annyi pénz és véráldozatba került az olaszoknak, szintén elveszett. Ma már csak egy-két oázis van kezeikben, a többi helyen az arabok teljesen függetlenítették magukat. És ez mind az olasz fejletlen imperialista politika műve.

Trieszt. Az összes szocialista lapok fölhívják a munkásokat, hogy készüljenek el a további albán és tripoliszi katonai akciók megakadályozására.

AUSZTRIA HÁBORU ELŐTTI ÁLLAMADÓSSÁGAI.

Bécs. Hivatalosan jelentik: A párisi tárgyalások Ausztria háboru előtti adósságainak fizetéséről döntő stádiumba jutottak.

Mindkét tárgyaló fél tisztában volt azzal, hogy ezen adósságok kiméletlen behajtása, (amely a legtöbb esetben a békebeli tartozások 12-szeresének kifizetését jelenti Ausztriára nézve), nemcsak Ausztriára nézve lenne katasztrófális, hanem végeredményben a francia hitelezők érdekeit is károsítaná. Ezért valamely új módzat került tárgyalás alá, a dlyring-nek egy faja, amely mellett az osztrák adósnak hosszabb időre terjedő halasztás és kamatengedmény nyujtatnék. Ezenkívül 1921 január elseje éllapittatnék meg a visszafizetés kezdőpontjaként, amely időig alkalom adatnék arra, hogy a magánosok barátságos egyezség útján bonyolítsák le függő tartozásaikat.

LLOYD GEORGE ULTIMATUMA KRASSINHOZ.

London. Lloyd George erőshangu ultimátumot küldött Krassinak, amelyben követeli, hogy 48 órán belül nyilatkozzék az orosz államadósságok elismerése és Anglia oroszországi érdekeinek biztosítása ügyében.

AZ ANGOLOK RÉSZLEGES SIKERE KONSTANTINÁPOLY KÖRÜL.

Konstantinápoly. Az angol csapatok előnyomultak Izmidig és onnan bombázták a török csapatok állását. A török nacionalista csapatok parancsnoka Ali Fuad pasa elrendelte a visszavonulást északkeleti irányban.

AZ ANGOLOK IDEGESEK A NÉMET REPÜLŐANYAG MIATT.

London. Az angol alsóházban Sir Hall képviselő interpellált, hogy a békekötés időpontjában és jelenleg mennyi Németország repülő állománya. Az interpellációra Churchill felelt. A fegyverszünet megkötésekor a német légi flotta 16 lég-hajóból és 18300 repülőgépből állott. 1920 májusában a németek megsemmisítettek 17 repülőgépet és 300 motort.

Zagreb. A német béke ratifikációja előtt nem volt kikötve a német repülőanyag elpusztítása. A Kapp-féle puccs azonban gondolkodóba ejtette a szövetségeseket. A békeszerződés értelmében követelni fogják a légi flotta elpusztítását és ezt a programot az entente keresztül is fogja hajtani.

MAGYARORSZÁG KÁRTÉRITÉST FOG KÉRNI AUSZTRIÁTÓL A BOJKOTT MIATT.

Budapest. A M. T. I. jelenti: Az osztrák Staats-Korrespondenz foglalkozott a Magyarország elleni nemzetközi bojkott kérdésével olyan szempontból, hogy az osztrák kormány a magasabb erőhatalom következtében nem lesz abban a helyzetben, hogy a zavartalan forgalmat lebonyolíthassa, vagy esetleges kártérítés elleni igényeket elismerjen. Minthogy nem valószínű, hogy ez a felfogás fedi a hivatalos osztrák körök véleményét, a helyzet igazi megítéléséhez szükséges annak a megállapítása, hogy minden állam kormánya felelős a kereskedelem terén elkövetett tettekért vagy mulasztásokért, melyet egy másik állam érdekei ellen elkövettek, tekintet nélkül arra, hogy az elkövetett ténykedés az illető állam beleegyezésével vagy beleegyezése ellenére történt-e.

KÖZSÉGI VÁLASZTÁSOK BERLINBEN.

Berlin. A berlini községi választásokon a politikai pártok számarányai nem változtak. A választási harcban résztvett egy külön női párt, de csak néhány ezer szavazatot kapott.

AZ OLASZOK ALBÁNIÁBAN TUSZOKAT FOGNAK ÖSSZE.

Trieszt. Az angol felsőházban Lord Lindelham szóvá tette, hogy az olaszok Valonában polgári egyéneket tartóztatnak le tuszokul és ezeket elcipelik. Kéri erre vonatkozólag az angol kormány erélyes közbelépését.

A SVÉD KORMÁNY BUKÁSA.

Stockholm. A Branting-kormány a községi adók kérdése miatt elveszítette a parlamenti többséget. Ennek ellenére remélik, hogy Branting kormánya az Aaland-szigetek sorsának eldöntéséig uralmon marad.

A LENGYEL FRONT ÖSSZEOMLÁSA.

Wien. A lengyel hadsereg fölbomlása következtében a Drina-Podolskai front hátrált. A lengyel katonák között teljesen fölbomlott a fegyelem. A katonák nem akarnak a frontra menni. Lembergben nagyon sok a frontról szökött katona, akik még jobban növelik az általános demoralizációt. A lengyel kormány nagyon nyugtalan. A kormány a hivatalos levéltárt Varsóból Poznanjba szállította.

AZ OSZTRÁK KORMÁNY VÁLSÁGA.

Wien. Seitz köztársasági elnöknel a tegnapi nap folyamán a válság megoldása tárgyában tartott értekezleten a három legnagyobb párt vezetőemberei együtt jelentek meg. A konferencián főképpen azt tárgyalták meg, hogy nem lehetne-e Mayrtanár vezetése alatt egy koncentrációs kabinetet létrehozni, melyben mind a három párt képviselve volna. Emellett megvitaták azonban azt a lehetőséget is, hogy egy tisztán szakemberekből álló hivatalnok minisztériumot állítanak össze. Ezen megoldás ellen azonban a pártok ellenszenvvel viseltetnek, mert a hivatalnok minisztérium a parlamenttel szemben nem viselné a felelősséget. Hogy sikerül-e a koncentrációs kabinet megalakítása, egyelőre kétséges. Megfigyelhető azonban, hogy a pártokban meglehetősen fáradtság mutatkozik. Döntés úgy hiszik, egy-két nap múlva meglesz.

AZ OLASZ VASUTASSZTRAJK.

Milano. A vasutassztrájk egész Lombardia területére kiterjedt. A lakosság képtelen a sztrájk fölött urrá lenni. Eddig ezernél több polgár jelentkezett vasutas szolgálatra. A vasutassztrájknak kommunista jellege van.

RÖVID HIREK.

Erzsébet román hercegnőt eljegyezte György görög herceg, a görög király legidősebb fia.

Nizzában 18 havi börtönre ítélték Cattereu román ezredest, aki egy gazdag amerikai nő ékszereit ellopta.

Avaescu román és Stambulinszki bolgár miniszterelnök összejövetelre készülnek.

Az olasz néppárt főtitkára, Don Sturzo bizottságot hívott össze, amely a katolikus internacionale kérdéseinek részleteivel foglalkozott és elhatározta, hogy az első nemzetközi kongresszust Hágában tartja ez év őszén.

Subotica. Radulescut, Kolozsvár rendőrfőkapitányát különféle nagyobb visszaélések miatt letartóztatták.

Berlin. Németország épülő félben lévő hajóit az entente lefoglalta.

Madrid. A francia-spanyol pénzügyi egyezséget nem hat hónapra, hanem csak szeptember 20-ig kötötték meg.

LEGUJABB

A veliki becskerei jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

Pécs. Budapesti hírek szerint az egyesült nemzeti-párt felszólította Simonyi-Semadam Sándor miniszterelnököt, hogy adja be lemondását. Bár az elnök állása megrendült, mégsem adja ki kezéből az uralmat. A bojkott terjedésének dacára a magyar kormányelnök még mindig megengedi az egyes katonai csapatok garázdálkodásait.

Páris. Ha Németország a megállapított ideig nem szállítja le csapatainak számát 100.000-re és nem adná át, avagy nem semmisítené meg a hadianyagot, — a szövetségesek a vámok jövedelmét kezeikbe vennék és megszállnák Németországot. Foch marsall ezen javaslatát a Boulogne-Sur-Meri konferencia elfogadta.

HIREK.

Lapunk hétfőn a Vidov dán ünnep miatt nem jelenik meg.

Esküvő. Kedden, június 29-ikén délután fél öt órakor vezeti oltárhoz Székely Ernő, a becskerei kerületi munkásbiztosító pénztár helyettes igazgatója Herzfeld Alice urleányt, Herzfeld Vilmos becskerei nagykereskedő leányát.

Növendékhangverseny. A zenekedvelők vezetése alatt álló zeneiskolában az évszázad vizsgát június 20-án délelőtt tartották meg. A növendékek közül különösen sikerrel szerepeltek: Tolveth Lydia, Beno Melinda, Bohn József, Ritter Jolán, Schäffer Zsófia, Tolveth Oszkár, Králik Ákos, Rubin György, Kada Aranka, Schindelas Terka, Schindelas Gizi, Sohn Malvin és Kovács Matild. A megjelent szülők és érdeklődők meleg ünneplésben részesítették a szereplőket.

Nagy Sokol-ünnepély Veliki Becskerekben. Vasárnap és hétfőn Vidovdán napján Becskerek nagy Sokol-ünnepség színhelye lesz. Az egész Vojvoda Sokolsága gyűlik össze. kb. 300 gyakorló Sokol lesz együtt. Az ünnepély vasárnap kezdődik az összes környéki Sokol-egyletek nagygyűlésével. Vasárnap d. u. a Vásártéren nagy atletikai versenyt tartanak. Este a városi színházban „Egy szegény ifju történetét” adják. Hétfőn d. e. 9 órakor kezdődik a tulajdonképeni ünnepély nagy fölvonulással. 10 órakor a vármegyeháza előtt a Péter király téren a koszovói poljen 1389-ben elesett hősök emlékére emlék-ünnepélyt rendeznek Sokol népgyűléssel egybekötve. D. u. a Vásártéren az összes bánáti Sokol-egyletek monstre gyakorlatot rendeznek. Este a városi színházban megismétlik a vasárnapi előadást. Utána pedig a Kaszinóban nagy táncmulatságot rendeznek. Az egész idő alatt esch zenekar fog játszani. Különböző bizottság készíti elő és biztosítja az ünnepély egyöntetű lefolyását.

Véget ért a nyomdásztrájk Beogradban. Tegnapelőtt délelőtt írták alá kéthónapi sztrájk után a munkásszervezetek, újságkiadók és nyomdatulajdonosok az új tarifát. A rendes munka a nyomdásziparban tegnap már kezdetét vette. Az összes beogradi újságok már mátol kezdve rendesen meg fognak jelenni.

A veliki becskerei „Budlibieska”-asztaltársaság f. hó 29-én, Péter és Pál napján a Geyer-féle vendéglőben szegény gyermekek felruházása javára nagyszabású díjtekézés rendez, melyre a n. é. közönség szíves pártfogását kéri. A díjtekézés kezdete d. e. 9 órától este 1/8 óráig. A díjtekézés után 1/2 órai kezdettel tánc. A díjtekézés tárgyai az Alexandrova (Hunyadi) utcai Salamon Samu ékszerüzletének kirakataiban megtekinthetők. I. díj egy szép állvány óra 60 cm. magas; II. díj egy dupla-fedelű ezüst rokokó óra; III. díj egy utazó készlet; IV. díj egyöngyörű gyümölcs aufsätz; 5. díj íróasztal dísz; VI. díj egy üveg pezsgő; VII. díj ébenfa szivarszipka. Délután a n. é. közönséget a veliki becskerei „Lyra” szalonzenekar szórakoztatja, míg este a táncnál cigányzenekar működik. Kitünő italok, valamint hideg s meleg étellekről gondoskodva van. Szíves pártfogást kér a rendezőség.

A határmegállapító-bizottság Subotican. A Pécsét székelő határmegállapító-bizottság két tiszt tagja egy francia és egy angol, tegnap Subotícára érkeztek, ahol udvariassági látogatást tettek a főispánnál és a polgármesternél. A két tisztet az állomáson a város vezetősége fogadta. A látogatások megtevése után a vendégek kimentek Palićfürdőre, ahol uzsonnán a város vendégei voltak.

Szplye
Védglő
Nagy elsőrendű
Németországi-
polgári díj
(A) (A) (A) (A)
valamin
felvétel
s vörösbo
magát d
cses
ságaért é
ed még lego
csit
ecskereke
Esküvő
Máskor szerb ház
nyha!
K. tisztelettel
Zsoltics Rada
1920

Egyéző, vas
ver ellátott
egy nyu

főstrájk

azal

Be Györg
gyarónai
Vecske
Kerna (Nicki)

N kereskedő
mek és tén
szelmebe

es gépolaj, Vo
ja gépzs
csapágyf
gummilem
gór, olajoz
v szállást
tek, zsirók
gütszaki
pláru, istrá
marhaköt
karbid-gyerty
raktárom
szállítható

pép- e
pártésze

árok, tömlő
szelap-
nők, gum
arógép-
olaj nagyba
ési forrása

ari Béla
ara Obesse
103

Iskolatársak találkozója. A helybeli állami felsőkereskedelmi iskolában 1914-ik évben érettségizett volt osztálytársakat a találkozást előkészítő-bizottság ezúton értesíti, hogy a folyó évi június hó 29-re megállapított első találkozást — a felforgó viszonyokra való tekintettel az 1924. évre halasztotta el.

Chauffeurképző tanfolyam Beeskereken. Érdekes tervvel foglalkozik Beeskerek uralmához tartozó két fiatalember: Győri Árpád és Beck György. Chauffeur-tanfolyamot akarnak létesíteni, melyen elméleti és gyakorlati uton meg lehet szerezni az autó-vezetés minden csínját-bínját. Minden esetre a város csak nyírni fog vele, ha a praktikus életnek egy ilyen új iskolája nyílik meg itt. Ugy halljuk, július elején már megnyílik a tanfolyam, melyet Győri Árpád, a Volta műszaki vállalat igazgatója fog vezetni.

Véletlen emberölés. Novisadról jelenti tudósítónk, hogy ott tegnap délután a fogházban végtelen szerencsétlenség történt. Az egyik fogházor az erre kijelölt helyen fegyverét töltötte és amikor vállára akarta tenni a fegyver elsült és a háta mögött álló Takács Emil nevű fegyencet eltalálta. A golyó Takács fejébe hatolt, aki azonnal szörnyethalt. A fogházort annyira megrendítette ez a baleset, hogy kihallgatni sem tudják, mert azóta ő is egy az örültséggel határos lelki depressióban van.

Új okmánybélyegek. Az 50, 40, 30, 24, 20, 12, 10, 8, 5, 4, 3, 2, 1 dináros, 60, 50; 40; 30; 20, 10 és 2 parás okmánybélyegek megérkeztek s azok, kik szabályszerű elárútatási engedéllyel rendelkeznek, azokat a kir. áll. adóhivatalnál az eddig használatban lévő előírásokon megrendelhetik.

A vukovári kommunista kongresszus. A vukovári kommunista kongresszusról ma érkeztek vissza a delegátusok. A kongresszuson az egész S. H. S. királyság területe képviselve volt. Vukovaron óriási tömeg melegen fogadta a kommunista-párt delegátusait. A kongresszuson 375 delegátus és 40 vendég vett részt, valamint a kormány képviselője és a vukovári polgármester. Érdekes, hogy a kongresszus összes határozatait a kommunista-párt szélső árnyalatának szellemében hozta.

A Gresham-palota eladása. Egy budapesti nagy bank ajánlatot tett a Ferenc József-téri Gresham-palota tulajdonosának, hogy megveszi a palotát. A tulajdonos a Gresham-palotáért 12 milliót kér frankban.

Tőzsde. Beograd, június 25. Érték dinárban. Frank 150, Dollár 1775, Lei 4650. Márka 5250, Lewa 39. Devizák: Páris 142, Róma 105, Wien 1175.

A Duna-bizottság első ülése. Párisból jelentik, hogy tegnap tartotta ott első ülését a Nemzetközi Duna-bizottság. Az ülésen Franciaország képviselőjében Legrand követ, Anglia képviselőjében Troubridge tengernagy vett részt. Magyarországot Miklós Ödön volt államtitkár, Romániát Cantacuzene miniszter, Jugoszláviát Risztics követ, Csehországot Amrichek tanár, Ausztriát Mayrhausen konzul képviselte. Enökké Legrandot, Franciaország képviselőjét választották meg.

Eladó egy pár női félcipő fekete chevrobőrből, alacsony sarokkal (37—38-as, teljesen új). Cim a kiadóhivatalban.

Egy kevésbé használt fehér hálószoba eladó a fogházgondnoknál.

Egy római hercegnőasszony szerelmi tragédiája. Róma legelőkelőbb társaságában nagy szenzációt keltett a tizenhétéves Francesca Rospigliosi hercegnő öngyilkossága. A hercegnőasszony, aki IX. Kelemen pápa ősrégi nemzetségéből származott, megmérgezte magát, miután a kedvese, egy repülőhadnagy fölboltogta magát. A hercegnő anyja nem egyezett bele házasságába, mert a repülőhadnagy egy római borbély fia volt.

Rodin utódja. A párisi Salon nemzeti díját Darde szobrásznak ítelték oda, aki két szobrot állított ki. Az egyiknek címe: Az örök fájdalom, a másiké: A faun. Darde mindössze 31 éves. A lapok nagy elismeréssel írják róla és azt jósolják, hogy méltó utóda lesz Rodinnek, a legnagyobb francia szobrásznak.

Az építőiparosok sztrájkja.

Az építőiparosok sztrájkja a hó 22-én a munkások teljes győzelmével befejeződött. Ugyanakkor, amikor a kenyér ára 15 koronáról 9 koronára esett, 9 koronás órabérének 15 koronára való felemelését követelték és ki is erőszakolták az építőipari munkások. Mindenki előtt világos, hogy soha indokolatlanul nem vitték sztrájkba a munkásságot s hogy három heti munkaszünet után mégis sikerült követeléseiket érvényre juttatni, annak következményeit csakhamar érezni fogjuk gazdasági életünk minden ágában. Mert ha a magasabb bér követelését nem kell a megélhetési viszonyok rosszabbodásával indokolni, sőt az azok javulása dacára is ily könnyű szerrel keresztül vihető, mi sem természetesebb, mint hogy az adott példát hamarosan követni fogják a többi szakmák munkásai is.

Ha már a munkásság, illetve annak vezetői nem tudják vagy nem akarják belátni, hogy ez hova vezet, legfőbb ideje, hogy legalább a munkaadók okuljanak ez eseten s sürgősen keressenek eszközöket s módokat, melyekkel a további alaptalan bérkövetelések kiereszkölését megakadályozzák, sőt a megélhetési viszonyok javulásának arányában a munkabérek fokozatos csökkentését is majdan keresztül vihessék, ami alapfeltétele iparunk fellendíthetőségének és vele a normális gazdasági viszonyokhoz való visszatérés lehetőségének.

Hogy a tulhajtott bérköveteléseknek végeredményben a munkásság nem hasznát, hanem kárát fogná látni, az bizonyos, mert a munkabérek emelkedésével egyrészt szükség-szerűen nagyobbodik az általános drágaság, még pedig fokozottabb arányban, másrészt pedig éppen a drágaság következtében egyre kevesebb lesz a munkaalkalom s vele a munkás átlagos keresete. Így meggyőződésem, hogy az építőipari munkások is végeredményben jobban jártak volna, ha elfogadják a mesterek ajánlatát, minthogy három heti keresetnélküliség után a jelenlegi magasabb bérből most kénytelenek a kapott segélyezést visszatéríteni s mire pár hét múlva a néhány megkezdett nagyobb munka befejezést nyer, itt fognak állani jelentősebb munkanélkül. Mert hiszen ilyen viszonyok között építkezésbe fogni immár nem lehet s ha akadnának is egyesek, akiknek ez még így is módjukban állana, azoknak a köz érdekében nem is volna szabad új építkezésbe belefogni.

A munkások eljárására ugyanis egyetlen felelet a munkaadók sztrájkja lehet. Ehhez azonban természetesen szervezethez, összetartás és a közönség feltétlen támogatása szükséges. Hogy ezen összetartás mennyire nincs meg a munkaadók között s mennyire hiányzik a támogatás a közönség részéről, legkésebben ezen legutolsó sztrájk története bizonyítja. Az építőiparosok szövetsége ugyanis mint a munkaadók szervezete egyhangulag elhatározta, hogy a munkások követelését nem teljesíti s amennyiben azok a 20%-os béremeléssel nem elégszenek meg, állják a sztrájkot. Három hétig állták is. Közben egyes építetők, kiknél folyamatosan volt munkák maradtak abban, türelmetlenkedni kezdtek s kényszerhelyzetükre hivatkozva, kismestereket fogadtak a munkák befejezéséhez, támogatva ezzel egyrészt a munkásság küzdelmét, másrészt meg csökkentve a mesterek ellenállásának szilárdságát. A szolidaritás teljes hiánya tette lehetővé a munkások könnyű győzelmét, de hozzájárult ehhez nagyban az építetők önmagát károsító eljárása is, mellyel a vállalkozónak már előre is oly magas árakat adott, hogy az a munkások 66%-os bérkövetelését ily könnyen teljesíthette.

Ha tehát ily körülmények között sürgős szervezkedésre hívom fel a munkaadókat s saját érdekében támogatásra a munkáltató

közönséget, ez korántsem holmi osztályharera való felhívás a munkásság ellen. A tőke és a munka, bár örökös küzdelemben állanak egymással, nem ellenségek, sőt egyenesen egymásra vannak utalva. Ha a tőke elhelyezést, kamatoztatást keres, szüksége van a munkára, viszont munkaalkalom csak úgy adódhatik, ha a tőke megtalálja a munka révén a kamatoztatás lehetőségét. Itt van ugyanis az a határ, amelyet a bérkövetelésnek túllépnie nem szabad, mert mihelyt a munka annyira drága, hogy a tőke nem tud kamatozni, sőt esetleg veszteséggel kell számolnia, megszűnik a munkaalkalom s vele a munkás kereseti lehetősége. Azon állítás hogy minden béremelés áthárítható a fogyasztó közönségre, ugyancsak téves. Mert kikből áll ez a fogyasztó közönség? Tisztviselőkből, kiknek fizetése sohasem állott arányban a drágasággal, magából a munkásosztályból melyet ugyan csak súlyosan nyom s végre mint a legnagyobb s legvevőképesebb osztályból, a gazdák-ból, kikre azonban csak addig hárítható át a drágulás, míg termékeiket, melyek árát pedig a világpiac helyzete szabályozza, megfelelő magas áron tudják értékesíteni. Mihelyt azok leesnek, természetesen csökken a legnagyobb fogyasztó osztály, a földművelő lakosság vevőképessége s így ezzel arányban csökkenteni kell az ipari munkák árát s vele a munkabérekét is.

Ha tehát nem akarjuk, hogy lassan meginduló iparunk a kivánt virágzás helyett teljes pangásnak nézzen elébe, meg kell tenni az előkészületeket az árak csökkentésére s e célból össze kell fogni a munkaadók, a közönség és a hatóság részéről minden tényezőnek, hogy a munkásságot ily irányban jobb belátásra bírják s ha kell, ezt kikényszerítsék.

Addig azonban míg a munkaadók nem tanulnak a munkásoktól összetartást, sőt áldozatkészséget s míg a polgárság szó nélkül türi, sőt támogatja az indokolatlan drágítást, a munkásság továbbra is ki fogja használni ezen helyzetet, még akkor is, ha ez végeredményben az ipar teljes pangását s vele a munkanélküliséget fogja eredményezni. S. J.

A „Beeskerek Futár“ ma, szombaton a következő érdekes tartalommal jelent meg: Állomás. (A „Futár“ 25. lapszáma.) — A suboticeai zendülők pöre. (Eredeti tudósítás.) — Beszéljünk az evésről. — Ki a legnagyobb evő? — Történet az új szakmákról. — Naplótörténetek. — Lekefem egyet a tyuknak. (A pesti jásznyelvűből.) Ez is drágaság? (Jelenet a patikában.) — Vers Ambrus Balázstól. — A gorilla unokája. Eredeti fantasztikus regény. Vihar támad. (Folytatás.) — Szerkesztői üzenetek stb. stb. A lap szerkesztőségi és kiadóhivatali helyisége mártól kezdve az Alexandrova (Fő-utca) ulica 27. szám alatt (Herzfeld, azelőtt Turul cipőüzlet házában) van. Telefon 32. — A „Futár“ szépségversenye első győzteséről: Kovacevics Olga urleányról Zsenár Emil festőművész által készített művészi portré látható Fischer és Lutsch divatruházának kirakatában.

Csoka község elöljárósága egy, az adóügyek vezetésében teljesen jártas szakképzett

1255

hivatalnokot keres

Az állás állandó, fizetés megegyezés szerint.

Pétkov, jegyző.

1233

Eladó

egy hármás Wertheim pénzszekrény,
egy erős igáskocsi és egy szártépőgép.

Bővebbet HEGEDÜS Fonciére titkárnál

Olcsó cipővásárlás július hó 1., 2. és 3-án

1258

Kónya Ferenc fő-utcai
cipőüzletében
tisztviselők és munkások részére saját gyártmányú elsőrendű faszeges cipőkben
csak három napig.

Árak a 30-i (szerdai) számban lesznek közzétéve.

Elsőrendű száraz **TÜZIFA,** só, faszén, cement

kapható a

**SZERB SZÖVETKEZETI BANK R.T.
FIÓKJÁNÁL VELIKI BECSKEREK.**

TELEFONSZÁM 47.

42 korona egy kilogramm
elsőrendű, 90 foknál olvadó

Tovate (gépzsir)

a Vegyiparnál, Veliki Becskerek.

Eladási iroda nagyban:

Kurländer Imre, Veliki Becskerek,
Krunszka (Korona) u. 11. Telefon 35.

Kicsinyben: Kurländer faterap, Veliki Becskerek,
Brigadir Risztitya (Aradáci) utca. Telefon 89.

Viszontelárusítóknak nagy kedvezmény, ügynököknek magas jutalék.

Антро колонијална радња
Нафтали М. Леви
БЕОГРАД, Краља Петра у. 44.
Препоручује сву колонијалну робу по нај-
нижим ценама. — Телефон 535.

Engro üzletemben állandóan nagy készletet
tartok fűszerekben és gyarmatárakban, melyek
eladását a legolcsóbb árban ajánlom.

NAFTALI M. LEVI, BEOGRAD
fűszer- és gyarmatáru kereskedése
1256 Kralja Petra ulica 44. — Telefon 535.

Elsőrendű
fényképészeti anyag
megérkezett!

Eladjuk versenyárak mellett.
Képnagyításokat elvállalunk
szakképzett és elsőrendű kivitelben.
Műfényképészeti és képnagyítási
intézet, valamint fényképészeti
anyag kereskedelmi háza

Beissmann és Fivére, Osiek III.
1241 Telefon 277. Kérjen árjegyzéket!

Veszünk

gyapjút

kis és nagy tételekben

Első Torontáli Gyapjufonó- és
Harisnyagyár Részv.-társaság.

1250

Telefonszám 62. (Népbank)

Egy 8-as MÁV. komplett
cséplőgarnitúra

stakkerral és több kéve-
kötő aratógép eladó

1243

a Pap testvérek gazdaságában, Alsóelemér.

Rüht és viszketeget

172 4 nap alatt biztosan gyógyít a
katonaságnál kitűnően bevált

SVRABULIN

Kapható csak a NIKOLICS-gyógyszertárban
Veliki Becskerek, Zsitni trg (Gabona-tér).

Egy jó karban levő könnyű
steierkocsi eladó

1242 Ugyanott eladó egy kerékpár is.

Bővebbet: Schiffmannál, Écskán.

Deszka,

léc (Staffel), faragott épületfa, valamint
szálfa (gömbfa) minden méretben,
továbbá faszén és elsőrendű cserhéz
vagon-tételekben, nagyban és kicsinyben kapható.

Kevevárai Bank Rt. faosztálya
KOVIN.

1196

Bukovác István

Enyv zsákvételnél 65 kor.

Elemi iskolai tanítóknak a nyári szünet alatt 100

Alig használt bútörök és szőnyegek